

**NEZAVISNI HRVATSKI SINDIKATI
SAVEZ SAMOSTALNIH SINDIKATA HRVATSKE
MATICA HRVATSKIH SINDIKATA
HRVATSKA UDRUGA RADNIČKIH SINDIKATA
UDRUGA RADNIČKIH SINDIKATA HRVATSKE**

Zagreb, 28. studenoga 2013.

**VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Gospodin Zoran Milanović, predsjednik**

Predmet: Obavijest o istupanju sindikalnih središnjica iz rada GSV-a

Poštovani gospodine Milanoviću,

razvoj događanja vezan uz pripreme donošenja paketa radno-socijalnih zakona ponovno je sindikatima potvrdio kako Vašoj vladi ni socijalni dijalog ni radnici nisu važni. Želimo Vas podsjetiti kako su sindikalne središnjice, bez obzira na loše iskustvo sa početka mandata Vaše vlade, ipak u dobroj vjeri pristupile potpisivanju Sporazuma o osnivanju GSV-a. Bez obzira na najave od strane vladinih predstavnika u GSV-u, pa i samog predsjednika GSV-a, kako će se sa ponovnim osnivanjem GSV-a stanje na području socijalnog dijaloga i partnerstva unaprijediti i dalje nastaviti uzlaznom linijom, to se na žalost u većini slučajeva ipak nije dogodilo. U čl. 2. Sporazuma o osnivanju GSV-a stoji:

„Vlada i socijalni partneri suglasni su da je socijalni dijalog jedna od najvažnijih demokratskih vrednota društva i temeljni uvjet zajedničkog djelovanja na ostvarivanju postavljenih ciljeva i postizanja konsenzusa o razvoju hrvatskog društva.

Potpisnici Sporazuma suglasni su da suradnja Vlade i socijalnih partnera u okviru Vijeća podrazumijeva partnerstvo, kao najviši stupanj suradnje u procesu oblikovanja, donošenja i provedbe europskih i nacionalnih javnih politika i strategija, programa, zakona, drugih propisa i akata.

Članovi Vijeća i njihovi zamjenici obvezni su u svom radu polaziti od načela međusobnog uvažavanja i povjerenja, promicati načela socijalnog partnerstva, odgovornosti te predanosti i dosljednosti u ostvarivanju zajednički utvrđenih ciljeva. U ovom procesu Vlada se obvezuje na poštivanje autonomije socijalnih partnera.“

Zbilja je ipak pokazala suprotno. Kad je riječ o donošenju mnogih zakona, a posebice ovih najavljenih radno-socijalnih, tu ne samo da vlada nije pokazivala povjerenje i opredjeljenje za istinski i uvažavajući socijalni dijalog, nego nije imala niti volje uvažavati sindikalne argumente. Uz to, za većinu svojih prijedloga nije imala vlastitih argumenata. Tako se događalo da smo mjesecima istovremeno pregovarali oko Zakona o radu (ZOR), Zakona o zaštiti na radu, Zakona o mirovinskom osiguranju, ali i o Zakonu o reprezentativnosti, posebnom Zakonu o otpremninama, Zakonu o potporama za očuvanje radnih mjesta..., pri čemu je na mala vrata guran i Zakon o povremenim poslovima. Sve na kraju na „ho-ruk“ i preko koljena. Tako su, nakon prve faze izmjena ZOR-a, sindikalne središnjice u dobroj vjeri pristupile drugoj fazi, zagovarajući pristup „*problem-dokaz-rješenje*“, kojim bi se dokazalo postojanje problema te predložilo odgovarajuće normativno rješenje.

Međutim, od „dobre vjere“ nije ostalo ništa jer je Ministarstvo rada i mirovinskog sustava, uz niz novih, ponovo otvorilo i sve institute rješavane u prvoj fazi (osim pravilnika zdravstvenih

pregleda za noćne radnike) te dodatno snizilo prava radnika u institutima koji su već mijenjani u prvoj fazi! Temeljni razlog izmjena ZOR-a je već duže vrijeme očit: snižavanje tzv. *indeksa zakonske zaštite zaposlenja* zbog zadovoljavanja MMF-a, *rejting agencija*, Europske komisije.... – a nadasve – da bi RH dobila novi kredit Svjetske banke pod povoljnijim uvjetima. Ovdje je riječ o svojevrsnom *deja vu* (već viđeno) jer su radnička prava već jednom drastično smanjena (2003.), također za vrijeme koalicijske vlade. Dakle, (ponovno) prodaja hrvatskih radnika za (novi) kredit! Iako je od ovoga indeksa, kao ključnog mjerila tzv. rigidnosti radnog zakonodavstva, odustao i sam OECD zato što nigdje nije dokazano da lakše otpuštanje radnika vodi većem zapošljavanju (jer da je tako, u Španjolskoj bi „cvale ruže“), naša Vlada ne odustaje. Održivi rast i razvoj te privlačenje stranih investicija trebalo je, međutim, postići drugim politikama i mjerama, ali je očito lakše „prodati tuđu kožu“!

Nadalje, domaća i strana istraživanja o hrvatskoj (ne)konkurentnosti (uključujući naručena istraživanja hrvatskih poslodavaca), govore o nekonkurentnosti hrvatskog gospodarstva prvenstveno zbog nesposobnosti menadžerskog kadra - ključnog problema nepoštivanja sadašnjeg Zakona o radu - što predlagatelj izmjena, međutim, uopće ne uzima u obzir. Dapače, hrvatski se radnici posve prepuštaju na volju tim i takvim menadžerima!

Osim toga, želimo Vam ukazati i na činjenicu kako smo zbog postupka ministra rada i mirovinskog sustava izgubili povjerenje vezano uz nastavak pregovora. Naime, nakon što su sindikalne središnjice u jednom trenutku pregovora te iste pregovore napustile, zbog uvođenja novog otkaznog razloga u Zakon (nemogućnost poslodavca isplatiti radniku ugovorenu plaću), brisanja odredbi o otpremninama, produljenja radnoga tjedna i drastičnog smanjenja odštete radniku pri sudskom raskidu radnog odnosa, ministar rada i mirovinskog sustava svojim je dopisom od 28. listopada 2013. godine izvijestio sindikalne središnjice kako tri od četiri njihova zahtjeva prihvaća u potpunosti, dok za onaj vezan uz sudski raskid radnog odnosa nudi kompromisno rješenje, odnosno nastavak razgovora. Sindikalne su središnjice prihvatile ministrov odgovor i vratile se pregovorima. Međutim pokazalo se da, iako je ministar napisao: **„Međutim, uvažavajući okolnosti da su sindikati važan segment u sprečavanju zlouporaba u primjeni odredbi o organizaciji radnog vremena, te da u tome smislu mogu preventivno djelovati i u odnosu na sprečavanje prekomjernog rada radnika koji za posljedicu može imati ugrožavanja zdravlja i sigurnosti radnika, Ministarstvo prihvaća prijedlog sindikata da se kroz kolektivne ugovore omogući organizacija radnog vremena kojom bi se radniku odredio rad dulji od 48 sati tjedno.“**, to ipak nije mislio. Bez obzira na napisano i potpisano, u prijedlogu zakona o kojemu se nastavilo pregovarati ponovno se našla odredba o 56-satnom radnom tjednu kao zakonskom uređenju, a ne mogućnosti koja se može ugovoriti kroz kolektivni ugovor. Tako je ministar pogazio ono što je napisao i potpisao. Takva odredba izravno ukida dosadašnju zakonsku odredbu o maksimalno dopuštenih 8 prekovremenih sati tjedno i uvodi mogućnost čak 16 prekovremenih sati u tjednu, a kroz kolektivni ugovor i 20. Na ponavljane sindikalne primjedbe kako ta odredba odstupa od onoga što je napisao i potpisao, ministar rada je imao neko svoje tumačenje. Osim toga, nanovo su se otvorile i neke odredbe iz završene prve faze izmjena ZOR-a, kao što je primjerice rad na određeno vrijeme ili dnevni odmor između dvaju radnih dana. Jasno je kako sindikalne središnjice više ne mogu imati povjerenje u ministra rada, jer ovakav postupak unosi potpunu nesigurnost i za sve druge odredbe koje bi mogle biti ispregovarane, odnosno dogovorene. O spomenutim se zakonima, iako posebno važnim za sve građane, javna rasprava vodila u neprimjerenim terminima ili prekratko, a pri tome se unaprijed očito odlučilo kako se većina mogućih primjedbi zainteresirane javnosti, bez obzira na njihov sadržaj, niti ne namjerava uvažiti.

Sagledaju li se u paketu i Zakon o radu i Zakon o povremenim poslovima i Zakon o mirovinskom osiguranju, postaje razvidno kako se drastično urušava položaj hrvatskog radnika na tržištu rada, ali i njega kao budućeg umirovljenika. Razvidno je kako se Vlada ovakvim prijedlozima izravno opredijelila za stranu kapitala, a na štetu radnika i samog tržišta rada.

Zbog svega toga, kao i zbog izgubljenog povjerenja, hrvatske sindikalne središnjice istupaju iz Gospodarsko-socijalnog vijeća i svih njegovih tijela, traže ostavku ministra rada i mirovinskog sustava te traže od Vlade RH da spomenute zakone povuče iz procedure. Napominjemo još jednom kako ni kod jednog od ovih zakona i odredbi koje u njima mijenja ili donosi nove, Vlada RH, kao predlagač izmjena i donošenja zakona, nije podastrla niti jedan valjani i održivi argument pa niti za produljenje radnoga vijeka na 67 godina starosti. Nužno je naglasiti kako ni Hrvatska udruga poslodavaca, kao sudionik u pregovorima i snažan promicatelj i zagovaratelj fleksibilizacije radnog zakonodavstva, također nije ni jednim argumentom uspjela potkrijepiti svoja traženja. Iz svega proizlazi kako se ovaj zakonski paket donosi silom, a ne argumentima pa će sasvim sigurno ne samo obespraviti radnike i izvrgnuti ih, na dugi niz godina, milosti i nemilosti poslodavaca, nego biti ogroman udar na građane u cjelini.

Zbog svega toga, ako Vlade RH ne povuče spomenute zakone iz procedure, odnosno, ako ne izmijeni i ne „uljudi“ paket spornih izmjena, sindikati ne samo da ne mogu nastaviti sudjelovati u tom fingiranom tripartitnom socijalnom dijalogu u GSV-u i njegovim tijelima, nego će nastaviti sa pripremom, organizacijom i provođenjem raznih akcija i otpora protiv takve politike vlasti.

S poštovanjem

Krešimir Sever, predsjednik NHS-a, v.r.
Mladen Novosel, predsjednik SSSH, v.r.
Vilim Ribić, predsjednik MHS-a, v.r.
Ozren Matijašević, predsjednik HURS-a, v.r.
Damir Jakuš, predsjednik URSH-a, v.r.

Na znanje:

- Ministarstvo rada i mirovinskog sustava
- Hrvatska udruga poslodavaca
- Samostalna služba za socijalno partnerstvo